

ข้อบังคับสภาสถาปนิก
ว่าด้วย การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต
ของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
พ.ศ. ๒๕๔๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘(๖)(ง) มาตรา ๔๘ และมาตรา ๖๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สภาสถาปนิก โดยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษแห่งสภาสถาปนิกออกข้อบังคับว่าด้วย การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาสถาปนิกว่าด้วยการพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๔ ”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ จรรยาบรรณ ” หมายความว่า จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

“ คดีจรรยาบรรณ ” หมายความว่า กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

“ คณะอนุกรรมการ ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณผู้มีอำนาจสอบสวน

“ คำกล่าวหา ” หรือ “ คำกล่าวโทษ ” หมายความว่า กระบวนการพิจารณาที่ผู้ร้องได้เสนอต่อสภาสถาปนิกและ

ให้หมายรวมถึงคำร้องทุกข์ของผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมได้ ร้องต่อสภาสถาปนิก

“ การสอบสวน ” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐาน การสอบพยานบุคคล และการดำเนินการอื่น ๆ ซึ่ง คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณได้กระทำไปเกี่ยวกับความผิดที่มีกรกล่าวหาเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิด

“ คำชี้แจง ” หรือ “ คำให้การ ” หมายความว่า กระบวนการพิจารณาที่ฝ่ายถูกกล่าวหาหรือข้อต่อสู้เป็นข้อแก้คำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษ

“ ให้ถ้อยคำ ” หมายความว่า คำพูดหรือคำบอกเล่าของพยานบุคคลที่คณะอนุกรรมการจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

“ คำวินิจฉัยชี้ขาด ” หมายความว่า มติของคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณที่ให้ยกข้อกล่าวหาหรือลงโทษผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ

ข้อ ๔ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ และข้อบังคับสภาสถาปนิก ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๔๔ และในข้อบังคับนี้แล้ว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ในการสอบสวนคดีจรรยาบรรณและข้อบังคับฉบับนี้

หมวด ๑

คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ

ข้อ ๕ เมื่อเลขาธิการสภาสถาปนิกได้รับคำกล่าวหาจากบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายหรือพบการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม หรือคำกล่าวโทษจากกรรมการสภาสถาปนิกหรือบุคคลใด ให้เลขาธิการสภาสถาปนิกส่งเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณโดยไม่ชักช้า เพื่อแต่งตั้งคณะอนุกรรมการทำการสอบสวนคดีจรรยาบรรณ แล้วนำเสนอผลการสอบสวนให้คณะกรรมการจรรยาบรรณวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

ข้อ ๖ เมื่อปรากฏว่ามีข่าวหรือข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมผู้หนึ่งผู้ใดปรากฏ

ในสื่อมวลชนที่แสดงว่าพฤติกรรมนั้นน่าจะเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม ให้เลขาธิการสภาสถาปนิกเป็นผู้กล่าวโทษผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมนั้นต่อคณะกรรมการสภาสถาปนิกโดยมิชักช้า

คณะกรรมการสภาสถาปนิกอาจมีมติให้ส่งคำกล่าวโทษนั้นไปยังคณะกรรมการจรรยาบรรณ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการทำการสอบสวน

ข้อ ๗ การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการสอบสวน ให้แต่งตั้งจากผู้เป็นกรรมการจรรยาบรรณหนึ่งคน และแต่งตั้งจากสมาชิกที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ในสาขาเดียวกันกับผู้ถูกกล่าวหาและมีวุฒิไม่ต่ำกว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาอีกไม่น้อยกว่าสองคน

ให้อุทธรณ์การผู้มีอาวุโสสูงสุดในคณะกรรมการเป็นประธานคณะกรรมการ

คำสั่งแต่งตั้งนั้นให้ทำเป็นคำสั่งคณะกรรมการจรรยาบรรณ และให้ระบุตัวผู้ถูกกล่าวหา กับข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นด้วย คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจะทำการสอบสวนเฉพาะคดีนั้น ๆ และพ้นตำแหน่งเมื่อการสอบสวนคดีดังกล่าวเสร็จสิ้นลง

ข้อ ๘ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ นอกจากจะมีคุณสมบัติตามข้อ 7 แล้ว จะต้องมีความประพฤติดีต่อไปด้วย

(๑) ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

(๒) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณ

ข้อ ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 7 วรรคสี่แล้ว อนุกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ลาออก

(๒) ขาดจากสมาชิกภาพ

(๓) ถูกกล่าวหาหรือถูกกล่าวโทษว่า อนุกรรมการผู้นั้นประพฤติผิดจรรยาบรรณ

ข้อ ๑๐ ผู้ถูกกล่าวหาอาจคัดค้านการแต่งตั้งอนุกรรมการผู้ใดในคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งได้ ถ้าปรากฏว่าอนุกรรมการผู้นั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อใดอย่างหนึ่งในกรณีต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องที่ได้สอบสวน

(๒) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหาให้ทำเป็นหนังสือแสดงเหตุผลที่คัดค้านนั้นยื่นต่อประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเมื่อประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณได้รับเรื่องคัดค้านอนุกรรมการแล้ว ให้เรียกประชุมคณะกรรมการจรรยาบรรณ หากคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาเห็นว่าการคัดค้านนั้นมีเหตุผลรับฟังได้ ให้สั่งเปลี่ยนแปลงอนุกรรมการตามสมควรแก่กรณีโดยด่วน แต่ถ้าคณะกรรมการจรรยาบรรณเห็นว่าการคัดค้านนั้นไม่มีเหตุผลอันควรรับฟังได้ หรือเห็นว่าแม้ให้อนุกรรมการผู้ถูกคัดค้านนั้นอยู่ร่วมในคณะกรรมการต่อไป ก็ไม่ทำให้เสียความเป็นธรรมแต่ประการใด คณะกรรมการจรรยาบรรณจะยกคำคัดค้านนั้นเสียก็ได้ ในการนี้ ให้บันทึกเหตุผลนั้นไว้ในสำนวนการพิจารณาด้วย

หมวด ๒

กล่าวหาและคำให้การ

ข้อ ๑๑ คำกล่าวหาว่าผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมประพฤติผิดจรรยาบรรณจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ มีรายละเอียด ชื่อ ที่อยู่ของผู้กล่าวหา ข้อกล่าวหา วันเวลาที่พบเห็นเหตุการณ์ สถานที่ที่เกิดเหตุ นั้น ๆ และวัตถุประสงค์ของการกล่าวหา ลงลายมือชื่อของผู้กล่าวหา ตลอดจนหลักฐานพยานอื่น ๆ

คำกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อเลขาธิการสภาสถาปนิก หรือผู้ที่เลขาธิการสภาสถาปนิกมอบหมาย

ข้อ ๑๒ เมื่อประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ ได้รับคำกล่าวหาจากเลขาธิการสภาสถาปนิกแล้ว ให้ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ หรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณมอบหมาย ทำการตรวจสอบคำกล่าวหา หากเห็นว่าชอบด้วยกฎหมายหรือข้อบังคับ ก็ให้รับเป็นคำกล่าวหา และเมื่อมีคำสั่งรับเป็นคำกล่าวหาแล้ว ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งคณะกรรมการทำการสอบสวนต่อไป

ข้อ ๑๓ ให้ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ ส่งสำเนาคำกล่าวหาที่จะทำการสอบสวนไปยังผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่ถูกกล่าวหาโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือโดยเจ้าหน้าที่ของสภาสถาปนิก โดยส่งไปยังสำนักงานหรือภูมิลำเนาของผู้

ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่ถูกกล่าวหาที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกสภาสถาปนิก พร้อมทั้งแจ้งกำหนดวัน เวลาที่จะยื่นคำชี้แจงหรือคำให้การ และสถานที่ที่ทำการสอบสวนไปด้วย

ข้อ ๑๔ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่ถูกกล่าวหา มีสิทธิทำคำชี้แจง หรือคำให้การแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำกล่าวหา หรือภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการจรรยาบรรณได้ขยายให้

หมวด ๓

การสอบสวนและการทำความเข้าใจของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๕ เมื่อประธานคณะกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแล้ว ให้บันทึก วัน เดือน ปี ที่ได้รับทราบคำสั่งนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวน แล้วให้รีบทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน ถ้าเห็นว่าไม่ทันตามกำหนดก็ให้เสนอคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาขยายเวลาการสอบสวนออกไปอีกครั้งจะไม่เกินหกสิบวัน แต่ห้ามไม่ให้ขยายเวลาการสอบสวนเกินกว่าสองครั้ง

ข้อ ๑๖ ในการสอบสวนคดีจรรยาบรรณ ให้อุทธรณ์การเป็นผู้ซักถามพยานผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธิแต่งตั้งทนายความเข้าแก้ต่างคดี แต่อาจซักถามพยานได้ ต่อเมื่อได้รับการอนุญาตจากคณะกรรมการ

ข้อ ๑๗ ในการสอบสวนคดีจรรยาบรรณ ให้สภาสถาปนิกจ่ายค่าป่วยการ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าที่พักในกรณีที่ต้องไปทำการสอบสวนพยานบุคคลภายนอกสถานที่ที่กำหนด แก่อุทธรณ์การที่ได้รับแต่งตั้งตามข้อ 7 ในอัตราตามที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการสภาสถาปนิกหรือตามมติของคณะกรรมการสภาสถาปนิก

ข้อ ๑๘ ในการสอบสวนแต่ละครั้งจะต้องมีอุทธรณ์การอย่างน้อยก็หนึ่งของจำนวนอุทธรณ์การคณะนั้นๆ จึงเป็นองค์คณะดำเนินการสอบสวนได้

ข้อ ๑๙ คณะอุทธรณ์การมีอำนาจให้ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถ้อยคำหรือทำคำชี้แจงเพิ่มเติมในประเด็นใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับทราบคำสั่งหรือไม่ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการดำเนินการไปโดยไม่ต้องสอบสวนตัวผู้ถูกกล่าวหา แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนไว้เป็นหลักฐานด้วย

ข้อ ๒๐ การสอบสวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานบุคคล ให้บันทึกถ้อยคำเป็นหนังสือแล้วอ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง เมื่อรับรองว่าถูกต้องแล้วให้ลงลายมือชื่อไว้ และให้คณะกรรมการที่เป็นองค์คณะทำการสอบสวนทุกคนลงลายมือชื่อกำกับด้วย

ข้อ ๒๑ ในการสอบสวนพยานบุคคล ถ้าพยานไม่มา หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการเรียกพยานไม่ได้ภายในกำหนดเวลาอันสมควร คณะอุทธรณ์การจะงดเว้นไม่สอบสวนพยานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ข้อ ๒๒ การถอนคำกล่าวหาที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการสอบสวนและการดำเนินงานใดๆ ของคณะกรรมการและคณะกรรมการจรรยาบรรณ

ข้อ ๒๓ ในการทำความเข้าใจ ให้ถือตามเสียงข้างมากของคณะกรรมการ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานคณะกรรมการออกเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด อุทธรณ์การฝ่ายเสียงข้างน้อยจะทำความเข้าใจแก้ได้

ให้ประธานคณะกรรมการส่งสำนวนการสอบสวนและผลการพิจารณาทั้งหมดเข้าที่ประชุมคณะกรรมการจรรยาบรรณเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว หากคณะกรรมการจรรยาบรรณเห็นสมควรให้สอบสวนเพิ่มเติมในประเด็นใด ก็ให้ส่งคณะอุทธรณ์การทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

หมวด ๔

การวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๒๔ ในการวินิจฉัยคดีจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจสั่งยกข้อกล่าวหา หรือลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๒๕ ก็ได้

กรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณเห็นว่าเป็นการกระทำผิดเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรก จะงดเว้นโทษโดยตัดเตือนเป็นหนังสือ หรือภาคทัณฑ์ไว้ก็ได้

ข้อ ๒๕ โทษผิดจรรยาบรรณ มีสี่สถานคือ

(๑) ตักเตือน

(๒) ภาคทัณฑ์

(๓) พักใช้ใบอนุญาต มีกำหนดตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปี

(๔) เพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ ๒๖ เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณวินิจฉัยชี้ขาดและมีคำสั่งประการใด ให้เลขาธิการสภาสถาปนิกแจ้งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้ฝ่ายทะเบียนจุดแจ้งไว้ในทะเบียนประวัติของสมาชิกต่อไป

ข้อ ๒๗ กรณีผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณที่คณะกรรมการจรรยาบรรณได้วินิจฉัยชี้ขาดสั่งลงโทษพักใช้ใบอนุญาตตามเวลาที่กำหนด และอยู่ในระหว่างพักการใช้ใบอนุญาต กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ อีก ให้คณะกรรมการสภาสถาปนิกดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลลงโทษ ตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ เมื่อศาลพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด ให้สภาสถาปนิกมีมติเพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นนับตั้งแต่วันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุด

มติ สภาสถาปนิกตามข้อนี้ให้เป็นที่สุดห้ามอุทธรณ์

หมวด ๕

การอุทธรณ์

ข้อ ๒๘ ผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณวินิจฉัยชี้ขาดและมีคำสั่งลงโทษตามข้อ ๒๕ อาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการสภาสถาปนิกได้ภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้น

ข้อ ๒๙ การยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาด ให้ยื่นตามแบบที่สภาสถาปนิกกำหนด และต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริง รายละเอียดการโต้แย้งคำวินิจฉัย ตลอดจนความประสงค์ของการอุทธรณ์

การยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัย ให้ยื่นต่อเลขาธิการสภาสถาปนิก หรือผู้ที่เลขาธิการสภาสถาปนิกมอบหมาย ณ ที่ทำการสำนักงานสภาสถาปนิกในวันและเวลาทำการ และให้เลขาธิการสภาสถาปนิกรวบรวมถ้อยคำสำนวนส่งให้คณะกรรมการสภาสถาปนิกพิจารณาโดยมิชักช้า

ข้อ ๓๐ เมื่อคณะกรรมการสภาสถาปนิกได้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคำอุทธรณ์แล้ว ให้ทำเป็นคำสั่งสภาสถาปนิก โดยให้ระบุเหตุผลของการวินิจฉัยชี้ขาดด้วย แล้วให้เลขาธิการสภาสถาปนิกแจ้งให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบ

คำวินิจฉัยชี้ขาดตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นที่สุด

หมวด ๖

การบังคับตามคำสั่ง

ข้อ ๓๑ เมื่อผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่ถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ได้รับคำสั่งคณะกรรมการจรรยาบรรณ หรือคำสั่งสภาสถาปนิกแล้วแต่กรณี ให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมลงนามตอบรับทราบคำสั่งนั้น พร้อมทั้งส่งใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมของตนคืนให้เลขาธิการสภาสถาปนิกภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว

ข้อ ๓๒ การนับระยะเวลาการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ให้นับตั้งแต่วันที่ผู้ถูกลงโทษลงนามรับทราบคำสั่ง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๔

(นายปรีดี บุรณศิริ)

นายกสภาสถาปนิก

หมายเหตุ : ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไปเล่ม ๑๑๙ ตอนพิเศษ ๑๙ง วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕